نامه به سردبیر

پاندمی کرونا فرصتی برای افزایش مسؤولیت‌پذیری، ایثار و نوع‌دوستی: تجربه‌ای از کارورز پزشکی

وحید تجری، اکرم ثناگو، لیلا جویباری*

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی/ بهمن ۱٤۰۰؛ ۲۱(۵۸): ٥٤٤ تا ٥٤٥

سردبیر محترم مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی

همه‌گیری ویروس کرونا در کشور که از اسفند ماه سال ۱۳۹۸ شروع شد، مشکلات و معضلات فراوانی را برای همه اقشار جامعه به وجود آورد. در این پاندمی کادر درمان با آگاهی کامل از خطرات جدی پیش رو و با در معرض خطر قرار دادن زندگی و حیات خود برای کمک به جان هم‌نوع از هیچ تلاشی فرو نگذاشتند. همان‌گونه که از ابتدای راه تحصیل در علوم پزشکی برای آن آماده می‌شدند، اما چالش‌های ناشی از پاندمی برای کارورزان پزشکی به عنوان بخشی از کادر درمان قابل توجه بوده است، زیرا که در کنار تمام این خطرات، مقوله آموزش نیز تحت شعاع قرار گرفته بود. نویسنده حاضر که کارورز پزشکی است در این دست‌نوشته سعی دارد تا بر اساس تجارب عملی خود به چالش‌هایی بپردازد که تماماً با ضرر و آسیب همراه نبودند بلکه گاهی تجارب مفید و سازنده به ارمغان آورده‌اند. شاید بتوان گفت بزرگترین چالش برای اینترن‌های پزشکی در زمان پاندمی کرونا محرومیت از تنوع کیس‌ها و دیدن بیماری‌های مختلف در بالین بوده است، آنجا که نیاز است علم تئوری پزشکی بر بالین بیمار جنبه عینی و عملی بیابد. بر همگان آشکار است که علم پزشکی حاصل تجربه است و تجربه نیز حاصل ارتباط دادن داده‌های نظری کتب و منابع مختلف با موارد عینی بالینی است. پزشکی که مریض نبیند پزشک نمی‌شود یا حداقل پزشک خوبی نمی‌شود. در نتیجه لازم است در جهت جبران این چالش اقدامی صورت گیرد. البته که آموزش مجازی تا حدودی توانسته به این چالش کمک کند، اما به صورت کامل جبران نشده است. چالش دیگری که مطرح می‌شود جنبه‌های روانی ناشی از ابتلا به ویروس بوده است، اهمیت این موضوع به خصوص در اوایل شروع پاندمی پر رنگ‌تر بوده است؛ آنجا که مشخص نبود بعد از ابتلا آیا می‌توان جان سالم به در برد یا خیر و مواجه با تنش‌های زیادی از قبیل: استرس ناشی از عدم کفایت آموزش در دوران کرونا و از دست رفتن فرصت آموزش تمام و کمال، استرس ناشی از آلودگی وسایل در پاویون‌های اینترن‌های پزشکی به نحوی وسواس گرایانه، استرس ناشی از انتقال عفونت به خانواده‌های دانشجویان، استرس ناشی از مشاهده مرگ و میر بالای بیماران در محیط بیمارستان، استرس ناشی از فقدان همکاران فوت شده به دلیل کرونا. البته پاندمی کرونا برای دانشجویان فرصت‌هایی را نیز فراهم آورده است

* **نویسنده مسؤول:** دکتر لیلا جویباری (استاد)، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان. ایران. jouybari@goums.ac.ir
وحید تجری، دانشجوی پزشکی (کارورز)، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان. ایران. (vahidtajari75@gmail.com)
دکتر اکرم ثناگو (دانشیار)، مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی گلستان، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان. ایران. (sanagoo@goums.ac.ir)
تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۱۰/۱۸، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۱۹

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-15]

و باعث افزایش مسؤولیت پذیری، ایثار، نوع‌دوستی، خودگذشتگی نیز شده است. اینترن‌های جوان که هزاران امید و آرزو برای آینده خود داشتند حال در جاده‌ای قرار داشتند که انتهای آن مشخص نبود؛ اما روحیه ایثار و نوع‌دوستی که هدف اول همه تحصیل گران علوم پزشکی است، آن‌ها را در این راه ثابت قدم نگه داشته است.

نویسنده به عنوان کارورز پزشکی بر این باور است که کارورزان پزشکی ایثار و نوع‌دوستی را در بحران کرونا تجربه کرده اند و موارد زیر نمونه‌هایی از آنچه است که تجربه شده است: پذیرش سختی حاصل از دوری از خانواده جهت جلوگیری از انتقال به آن‌ها در عوض خدمت به بیماران و هم‌نوعان در بیمارستان، نوشتن وصیت‌نامه و گذشتن از زندگی خود در جهت خدمت‌رسانی به بیماران مبتلا در بیمارستان، تحمل پوشش‌های ضد کرونایی طاقت فرسا در فصول گرم، ادامه خدمت‌رسانی و حضور در شیفت‌ها علی‌رغم بیماری خفیف خود و یا در دوره نقاهت با کم‌ترین استراحت، ارائه خدمت در شیفت‌های بیش‌تر و با کم‌ترین دوره‌های مرخصی و استراحت جهت جبران کمبود نیرو، ارائه خدمت در بیمارستان علی‌رغم ابتلای برخی از کادر درمان به سایر بیماری‌های مزمن پرخطر از لحاظ عوارض کرونا، ارائه خدمت بدون انتظار از حقوق و مزایا مادی، صرفاً جهت انجام وظیفه حرفه‌ای و کمک به هم‌نوع.

مطالعه تمپسکی (Tempski) و همکاران نیز نشان داد انگیزه اصلی دانشجویان پزشکی از شرکت در تیم‌های درمانی برای کمک‌رسانی در پاندمی کووید ۱۹، نوع‌دوستی بوده است. این انگیزه مقدم بر تمایل آنها به آموزش بوده است(۱). مسؤولیت‌پذیری، ایثار، نوع‌دوستی، خودگذشتگی شاید در ظاهر فقط چهار عبارت باشند، اما می‌تواند در عمل منجر به سازندگی کشور شود و شاید بزرگ‌ترین ثمره پاندمی کرونا برای کارورزان پزشکی همین بوده باشد.

منابع

1. Tempski P, Arantes-Costa FM, Kobayasi R, Siqueira MAM, Torsani MB , Bianca Q R C Amaro BQR, et al. Medical students' perceptions and motivations during the COVID-19 pandemic. PLoS One. 2021; 16(3): e0248627.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-15]